

PENEKUTE SUGUSELTS

Penekute suguseltsi tänasel kokkutulekul, see on juba kuues, on aeg heita pilk suguseltsi võimalikule algusele ja varasemale kujunemisele. Meil on kirja pandud sugupuu põlvkonnad alates ühest sugupuu harust: Jaan Peneku ja tema naise Ann Rätsepa järeltulijaist alates ja seda järjepanu 6 põlvkonda kuni tänapäevani välja, kuid see sugupuu on poolik, alustatud kusagilt keskelt ja kus varasemad põlvkonnad puuduvad.

Selle sugupuu koostamise ajal, aastail 1970- 1980 olid mitmed arhiivide ukSED veel suletud ja perekonnaelu dokumendid kas salastatud või raskesti kättesaadavad.

Nüüd millal on avanenud ligipääs kõiksugu arhiividele ja saab näha vanade kirikuraamatute sissekandeid, on võimalik koostada tunduvalt täpsemaid sugupuid kaasaarvatud kaugema mineviku põlvkonnad.

Nii on selgunud, et ka Peneku suguseltsi jäljed viivad ligi kolm sajandit tagasi Põhjasõja aegadesse. Peab tõdema, et ega meie maal enam aega tagasi, 17 sajandist ja varemast ajast kirjutatud perekonna märkmeid palju leida polegi. Kui on, siis üsna napilt, sest maad valitsenud võõras võim tegi seda puudulikult ja maad sageli tabanud rööv- ning vallutusretkede ja sõdade tallermaal hävis või hävitati kõik ettesattuv.

Teatavasti oli Põhjasõda üks hävitavaim ja laostuvaim röövvõimude omavaheline sõda meie maal. Lisaks suurele inimkaotusele, keda vangistati, küüditati ja tapeti, hävitati eluasemeid, põletati viljapõlde, külasid, mõisaid ja kirikuid.

Vahetult enne sõda tabas maad kohutav näljahäda (1696-1697) ja näljahäda rasis maad ka sõja lõppedes, millele järgnes siis veel surmakülvav katkutõbi. Hävis ligi $\frac{3}{4}$ maa elanikest. Kui enne Põhjasõda arvati maal elamas nelisada tuhat elanikku, siis pärast sõda oli vaid sada nelikümmend tuhat inimest.

Neil karmidel aegadel elas siin põhjarannikul Kalvi mõisas mees, keda kutsuti Pene Niggulas. Mees oli tõenäoliselt kas suure sõja või siis selle järelaastad, nälja- ja katkuajad, üle elanud.

Millal Niggulas sündinud oli või suri, sellest vanas kirikuraamatus märkmeid ei leidu. Samuti selle kohta, kes olid tema isa ja ema või elukaaslane. Kirikuraamat on kahjuks puudulik aga peab lisama, et sellel ajal, aastail 1670 – 1740 oli Viru-Nigula kirikukihelkonna kogudust teenimas lühikeste vaheaegadega 7-8 pastorit, kes kõik olid võõramaalased ja umbkeelsed. Karmidest oludest tingitud pastorite sageli vahetuvate ametiaegade ja maarahva keelt mõistmata ning nende omamaise kirja- ja hääldusviisi tarvitamine oli peamine põhjus miks selleaegsete kirikuraamatute sissekanded jäid niisuguseks nagu tänapäevani on säilinud Paremaid aga ei ole ja niisugustega tuleb leppida.

Sellel Kalvi mõisa Niggulasel oli ka poeg Mart ja tema kohta leidub vanas kirikuraamatus märkmeid juba rohkem. Mart oli sündinud 1731. aastal Kalvi mõisas ja temal oli naine Else, sündinud 1736.a. samuti Kalvis. Mardi ja Elise surmaaega märgitud ei ole, küll seda, et neil oli peres 12 last.

Mardi lapsed: Anno 1761

Tõnnis 1761

Tomas 1762- oli naine Anno

Lenno 1763

Mai 1771

Anno 1773

Jaan 1774-1833 naine Anno 1778 -1960

Niggulas 1778/

Eva 1780

Marja 1791

Mihkel 1792-1826

Mihkel 1794

Mardi suurest perest suri üks osa noorelt ja ühel osal ei olnud järeltulijaid. Peres viis elu edasi vaid poeg Jaan. Kirikuraamat näitab, et Mardil oli veel teinegi naine Anno 1781, kui nii siis pidi Mart teise naise võtma küllaltki vana mehena ja naine pidi olema alles noorukene.

Kui võtta aluseks, et Niggulas oli suguseltsi 1. põlvkond (temalgi olid vanemad isa ja ema), siis tema poeg Mart oli 2. põlvkond ja Mardi lapsed 3. põlvkond

Mardi poeg Jaan, kes oli ainuke peres suguseltsi edasiviija oli sündinud 1774-1833 ja tema naine Anno 1778-1860. neil oli peres 7 last:

Mihkel 1792-1861, naine Anno Mölder 1806-1841

Kaddri 1804 mees Laur W. H. Tomas

Marri 1807

Niggulas 1810

Tomas 1813-1814

Maria 1819 -1921

Tomas 1823, naine Aino Nõmmik 1827 – 1872

Jaani perest surid 4 last noorelt ja elu viisid edasi kolm poega Mihkel, Niggulas ja Tomas.

Jaani pere lapsed olid Pene Niggulase suguseltsi 4 põlvkond ja siit hargnes suguselts kolmeks: Mihkli, Niggulase ja Tomase haruks.

Teatavasti algas peale 1800. aastat Eesti- ja Liivimaa elanikele perekonnanimede andmine. Siis sai ka Jaan ja tema pereliikmed ametliku perekonna nime Penek.

Miks see nimi pandi, ei tea. Aga arvata võib, et küllap olid Jaan ja tema lapsed kõik pikad, kõhnad ja peenikesed inimesed. Selle järgi oligi lihtne senist hüüdnime Pene veidi muuta ja teha see Pene`kuks. Siit alates sai suguselts ja jäi järgnevatele põlvkondadele Pene`ku nimeliseks. Sel massilisel nimepanemise ajal pandi nimesid kas käitumise, välimuse, tööde-tegemiste ka iseloomu või mõne muu nähtuse järgi. Palju olenes sellest, kes oli nimepanekul otsustaja ja nime ametlik kirjapanija. Enamasti oli selleks kohalik mõisahärra oma abilistega.

Nimi Penek on kirja pandis ka muutunud: Pennek, Peenik, Peenike, just nii nagu mingil ajal kirjapanija seda kirjutada suvatses.

Nüüd juba ametlikult Jaan Peneku poeg Mihkel, kes oli üks elu edasiviija perekonnas ja kellest sai suguseltsi üks haru, oli sündinud 1798. a ja suri 1861, tema naine Anno Mölder 1806-1841.

Peres sündis 9 last:

Leno Penek 1815, mees Kürpa Jürri Tomas

Maria Penek 1828-1836

Leno Penek 1830-1844

Jaan Penek 1832 1. naine Miina Irmak 2. naine Marri Karper

Mai Penek 1834, mees Toomas Parets

Tomas Penek 1836-1945

Marri Penek 1838-1844

Maria Penek 1843-1851

Niggulas Penek 1841-1844

Perest viisid elu edasi poeg Jaan ja tütar Mai.

Jaan Peneku poeg Tomas Penek, kes oli samuti elu edasiviijaks perekonnas ja oli ka suguseltsi hargnenud teise haru kandja, sündis 1823.a. ja tema naine oli Anno Nõmmik 1827-1872 (48). Neil oli peres 5 last:

Jürri Penek 1850-1850

Juhan Penek 1852, naine Sohwi 1863

Mari Penek 1854 mees Jüri Tandern

Jakob Penek 1856, naine Ann Wilson 1855

Mihkel Penek 1859-1926, naine Leno Koddis 1864-1919

Perekonnas viis elu edasi kaks poega Jakob ja Mihkel.

Jaan Peneku kolmas poeg Niggulas Penek, kes viis perekonnas elu edasi ja sai ühtlasi suguseltsi kolmanda haru edasivijaks, sündis 1810. a. Tema surmaaaja ja tema naise kohta kirikuraamatus märkmeid ei leidu. Niggulase peres oli 2 last:

Jaan Penek 1839-1917

Marie Penek 1841, mees Juhn Laur.

Perest viis elu edasi poeg Jaan Penek.

Sel ajal ei olnud Eestimaa talupoeg enam sunnimaine ja nad said liikuda piiratud ulatuses lähedaste mõisate ja mõisavaldade vahel. Nii jäi Jaan Peneku poja Mihkli haru edasi elama Kalvi mõisa ja tema järeltulijad harunesid Kalvis ja ümbruse külades. Teatavasti ei ole kahjuks koostatud Peneku suguseltsi Mihkli haru järeltulijaist ülevaatlikku sugupuud, milline töö seisab alles ees.

Jaan Peneku pere Tomas Peneku haru siirdus oma perega elama Jõhvi kihelkonda Jõhvi mõisa ja tema järeltulijad elasid Jõhvi ümbruse külades ja Kohtla vallas. Ka selle Peneku suguseltsi haru kohta kuuldavasti ülevaadet koostatud ei ole.

Jaan Peneku poja Niggulase haru asus elama Aseri mõisas, kus sündisid tema lapsed ja kust 19 sajandi algul mindi edasi koogu mõisa Härjapea moonakate külasse.

Niggulase haru järeltulijaist peres ainukeseks elu edasivijast pojast Jaan Penekust ja tema naisest Ann Rätsepast (1844) ning 5 lapsest algabki 1970-1980 aastail koostatud Penekute sugupuu puudulik osa.

Gustav, Miina, Julie, Jakob ja Mihkel, on märgitud selles sugupuus 1. põlvkond. Siit edasi järgneb veel 5 põlvkonda järeltulijaid kuni tänapäevani välja.

Kuid nagu juba eespool mainitud on see sugupuu puudulik ja keskelt alustatud. Kui nüüd lisada sellele puudulikule sugupuule varem elanud Penekute põlvkonnad nagu selgunud ja eespool välja toodud, mida on 5 põlvkonda.

Nii saame kokku 10 põlvkonda järeltulijaid. Kui arvestada aega tagasi peale Põhjasõda, millal Pene Niggulas võis olla täisjõus noor mees, siis nüüd on sellest möödunud ümmarguselt 300 aastat, mis ongi Peneku suguseltsi võimalik vanus. Võimalik seepärast, et suguseltsi algusjäljed võivad veelgi kaugemasse aega jääda.

Peneku suguseltsi varasemate põlvkondade perekondlikud sissekanded: sünnid, surmad, ristimised, leeritused, laulatused ja muud kiriklikud toimingud, olid eranditult kirja pandud Viru-Nigula kirikukihelkonna koguduse kirikuraamatuisse pastorite poolt. Hilisemate aegade perekondlikud sissekanded on olnud alates 1920. aastaist kohalike vallavalitsuste, per-büroode ja ka külanõukogude vastavates dokumentides, mida säilitatakse mitmetes arhiivides.